

Canvis

NATURA URBANA. Els ecosistemes urbans, com tots els ecosistemes, poden estar sotmesos a canvis interns i canvis externs. Els primers són canvis controlats des de dintre, lents i predictibles. Els segons són canvis ràpids, impredecibles i catastròfics. A les ciutats, els canvis són produïts principalment pels humans, tant si venen de dins com si venen de fora. Aquests canvis depenen de la gestió ambiental que es faci de les activitats dins dels ecosistemes.

Vegetació de ribera del tram de la riera de Rajadell per sota del Suanya.

Els canvis interns i sostinguts es deuen a una gestió ambiental realitzada des de la ciutat o el barri, que serveix per regular de manera lenta i controlada els canvis. És una forma de fer política de proximitat, el que es gestiona és immediat i conegut pel gestor o el polític. És quan no hi ha imposicions externes que pretenguin transformar la realitat a partir de percepcions allunyades en l'espai i en el temps. Si som capaços de gestionar-nos ambientalment, els canvis sobtats només podran venir des de fora.

Un exemple de gestió ambiental de proximitat ha estat la conservació del tram baix de la riera de Rajadell, entre el barri del Xup i la seva confluència cap al Cardener. Espai, juntament amb la part alta, molt emblemàtic i ben conservat de l'Anella Verda. És gràcies a la pressió ciutadana i a la gestió municipal que s'ha preservat. Els canvis de millora han estat controlats, predictibles i enfocats cap a uns valors i objectius volguts per la ciutadania. Sense aquesta vetlla i amb una gestió externa -o no gestió-, ara en lloc de la riera tindríem de tot menys un curs d'aigua.

Quan la gestió ambiental bé imposada des de lluny, des de fora -o no es fa gestió- es perd el control de l'ecosistema, de la realitat que és vol gestionar. I no podrem fer prediccions i els canvis esdevindran catastròfics. Un exemple de gestió ambiental externa és la construcció del viaducte de l'eix Diagonal que passa per sobre de la riera de Rajadell a l'altura dels plans de Maria. No va haver-hi una previsió de conservació i vetlla d'aquests espais i el resultat, després de batalles ecologistes de darrera hora, va ser un canvi catastròfic per l'entorn, malgrat que podia haver estat pitjor. La conclusió, parafrasejant Joan Fuster, és que la gestió ambiental o te la fas o te la fan. I si te la fan les conseqüències poden ser terribles i, de vegades, irreversibles.